

HANGYA

Szövetkezeti tőke: erkölcsi szükség.

Több ízben rámutattunk azokra a gazdasági okokra, melyek folytán szükség van erős szövetkezeti tőkére.

A gazdasági szükségszerűségen kívül azonban a szövetkezés erkölcsi tartalma is megköveteli, hogy függetlenítsük magunkat az idegen tőkétől, amelyek célja a miénkkel ellentétes. Nem szabad megengednünk azt, hogy azok, akik hivatászerűleg üzik a togyasztók kizsákmányolását s akik a szövetkezés térhódítását rossz szemmel nézik, anyagi függésbe hozzák azt a lelkes táborát, amely egy új, igazságosabb gazdasági berendezkedés kivívásáért szállott sikra. A meg nem alkuvó, a társadalmat átforgató ezen munka erkölcsi sikere, valamint annak időtartama is, karöltve jár a szövetkezeti tőke erősségével. Csak úgy vagyunk képesek a ránk váró feladatokat megoldani s tevékenységünket új irányban is kiterjeszteni, ha biztosak vagyunk afelől, hogy az anyagi erőforrások állandóan táplálják majd azt a folyót, amely gazdasági életünk sivatár homokját megtermékenyíteni van hivatva.

Ellenfeleink nem szűnnek meg a szövetkezetek természetes fejlődési folyamatát megakadályozni. Sőt jövőben is fel fognak használni minden alkalmat arra, hogy a hatalmukba kerítsék a szövetkezés egyik sarkpontját, az áruellátást, és a tagok hiszékenyebb részét megingassák hiúságukban. Fell kell tehát vértetni magunkat annak a tőkének pusztításai ellen, amely hivatásánál fogva szembeállítja a termelőt a fogyasztóval s ahelyett, hogy egyesítené, megosztja a kettő erejét, Gazdasági harcra készítvén őket egymással. A szövetkezeti ügyekben tájékozatlan közönség egy része nem tudja megérteni azt, hogy a kereskedelmi tevékenység adás-vétel hasonlósága mellett nemcsak céljaink, hanem eszközeink is homlokegyenest ellentétesek a magántőkevel s a magánkereskedelemmel. Mig az utóbbinál a tulajdonos és a vevő különböző személyek s egymással ellentétes érdekek, addig nálunk a kettő egy és ugyanaz a személy, közös gazdasági céllal. A szövetkezetben a kizsákmányolás előfeltétele, — az érdekellentét — nincs meg. Amit a tag, mint üzlettulajdonos, az eladásnál haszonkép bevételez, az a tagnak, mint vásárlónak, legkésőbb az év végén megtérül s így a felesleg igazságos vissza-

áramlása biztosítva van. Hogy ez mindenütt és a legnehezebb gazdasági viszonyok között is megtörténhessék, ahhoz kell, hogy a felesleg mindaddig gyarapítsa a közvagyonot, mig ez utóbbi saját erejéből képes lesz a tagok érdekeit szolgálni.

Idegen segítség igénybevétele, mely csak súlyos feltételek mellett nyerhető, sérti a szövetkezeti öntudatot és megbontja az egységet. Az idegen tőke csak *szövetkezeti tőkével* küzdhető le, mert ez utóbbinak hivatása egészen különböző a haszonlesésre alapozott pénzhalmozásától. E lényegi különbség abból áll, hogy a szövetkezeti tőkének nincs kizsákmányoló ereje a vevőkkel szemben, hanem ellenkezőleg, nekik segít abban, hogy kivonhassák magukat a kiszípolozó kereskedelem halásai alól. Minél nagyobb a saját tőke, annál nagyobb lehet annak működési tere, annál áldásosabb megnyilatkozásai. Nemcsak a fogyasztási cikkek versenyen kívüli árait érjük el ezáltal, hanem módunkban áll majd ipari és értékesítő üzemet létesíteni, szövetkezeti telepeket építeni, telkeket és földbirtokot vásárolni, azokat szövetkezeti alapon megművelni és a szellemi kulturát is szolgálni.

Ebből az érdekközösségből kifolyólag a szövetkezet vagyona, nem csupán haszonszerző, rideg üzleti tőke, hanem olyan közhasznú munkaeszköz, mely társadalmi és emberbaráti célokat szolgál. Miután pedig megvan adva a mód arra, hogy e közvagyonnak a legszegényebb polgár is, üzletrészjegyzés révén társul szegődhetik s részes lehet annak áldásos munkájában, minden feltétel találkozik abban, hogy ez az érdekközösség népközösséggé is fejlődhessék. Ki állíthatja azt, hogy a magánkereskedő üzletének hasznát megosztja vevőjével, vagy hogy egy részvénytársaság a saját tagjainak szükségleteire alapítja üzleti tevékenységét? Erre csak a szövetkezet képes, melynek emberbaráti, közjóléti céljai ismeretlenek a magántőke előtt.

Ha ellenben a szövetkezeti összetartás és az erős akarat képesek összehozni azokat az anyagi eszközöket, a melyek feladatunk ez erkölcsi részének megoldásához szükségesek, akkor oly szilárdá és megdönthetlenné teszik egész szervezetünket, hogy az bármely oldalról jövő támadásoknak képes lesz ellenállani és a gazdasági viszonyok mostohasága mellett is a legszebb eredményt fogja felmutatni.

Szövetkezeti fegyelem.

Szövetkezeti életünk bajai között a fegyelem és kötelességérzet hiánya a legáltalánosabb. Ezek ellen küzdeni szüntelen és szakadatlanul kell, mert olyan eredendő bajok ezek, melyek a gyenge szövetkezeti szervezetből előbb-utóbb az életképesség csiráját is kiölik és pusztulásra kárhoztatják. Még a legerősebb szövetkezetnek is, még ott is, ahol a szövetkezeti mozgalom kedvező talajon és kedvező gazdasági viszonyok között folyik, még ott is erős és szívós harcot kell folytatniok ellene.

Nem szabad ugyanis szem elől téveszteni, hogy szövetkezeti mozgalmunk állandó és elkeseredett harc annak ellenségeivel, a kizsákmányoló és kiuzsorázó kereskedelemmel, mely a maga szolgálatába a legerősebb fegyvereket tudja csatasorába állítani: a szervezett és fegyelmezett nagy és eszű pénzűtőkét és az ezek által kíméletlen önző érdeklődőket. Ezen fegyverek ellen csak hasonló szervezett és öntudatos fegyellemmel szállhatunk szembe s ennél fogva minden ténykedésünk és megmozdulásunk céltudatos harctény kell legyen. Aki nem így gondolkodik, az vagy nem erti szövetkezeti mozgalmunk céljait s így nem is ismeri fel a cselekvés eszközeit s tudatlanul bár, de gyengíti törekvéseit s árt az egészségnek; vagy pedig érti és látja a küzdelem céljait, de — ilyenek is vannak — tudatosan önérdékből az ellenséggel cimborál. Háboruban az ilyen főbelőtték, a szövetkezeti életben az ilyen a szövetkezet sirját ássa meg s mint hűtelen s a közérdek veszélyeztetője, erkölcsi halottá kell válljon.

Sajnos, e téren a háboru kiszámíthatatlan károkat okozott s hatása még ma is érezhető a solidaritásnak, a közös érdekek felismerésének és e szerint való cselekvésnek meggyengülésében. De nem kevésbé domináló szerepük van a tudatlanságnak, a jóra való restségnek, renyhességnek és közönyösségnek.

Mindezek kísérő jelenségei a fegyelem és kötelességérzet hinyának, illetőleg eredő okai azoknak s legfőbb akadályai egy jobb gazdasági rendszer kiépítésének útjában, mely lehetővé tevé a szövetkezetbe tömörült népnek a benne rejlő potenciális erőnek és képességeknek teljes kifejtését, gazdasági, szellemi és erkölcsi téren. Természetesen a hangsúly itt a gazdasági szón van, mert életküzdelmünk gazdasági téren folyik, a

szellemi és erkölcsi fegyverek összeműködésben.

Hangya szervezetünknek különösen fontos fenti elveknek szigorú és következetes megvalósítása, illetőleg a hiányok és a bajok kiküszöbölése, mert szervezetünk az elszakadás ténye által életlehetőségben meggyengülve került új helyzetbe és új viszonyokba. Bár egy kipróbált és kitűnően bevált rendszer vívmányait hozta át, de a hiányok pótlására és a vívmányok megtartására, sőt továbbfejlesztésére épen az új helyzet fokozottabb követelményeket állít minden egyes, szervezetünkbe tartozó szervezet elé.

Ezen mukásságunkban ellenáramlatokkal is küzdenünk kell s ha nem érzünk magunk mögött egy belsőleg fegyelmezett és kötelességei teljes tudatában álló szervezeti hadsereget, akkor hiábavaló minden küzdelmünk s hiábavaló minden áldozatunk

A meggyengült bizalmat, önfegyelmet, összműködést és felelősségérzetet kell helyreállítanunk, kinevelnünk és megerősíteni, egyszóval a solidaritás érzetét.

Ez azonban egy belső folyamatnak az eredménye kell legyen s magukban a szervezeti egységekben kell megindulnia, azok kell kitermeljék azt a szervezeti légkört, melyben él és virágzik, minden és mindenki meglegedett.

Hogy ez nem könnyű dolog és nem máról-holnapra megvalósítható, azal tisztában vagyunk, de tudjuk azt is, hogy minpenütt vannak igazán lelkes és odaadó, önzetlen szervezeti férfiak, akik körül e tisztulási folyamat megindulhat és kialakulhat a fegyelmezett szervezeti hadsereg.

A szervezeti fegyelem és kötelességteljesítésre vonatkozólag szép párhuzamot találunk a bessarabiai szervezetek lapjában, a „Furnica“-ban, mely közli a Tovarasia újság „Hasznos tanácsok“ című cikkéből a következőket:

„Ibsen, a kiváló író, egyik ragyogó szindarabjában rámutat, hogy nem az a legfegyelmezett hadsereg, amely pompásan tud defilozni, hanem az, amely minden egyes katona lelkébe a rend és engedelmesség érzetét tudja beleönteni a harcban“.

A cikkirő továbbá arról beszél, hogy ez a példa kiválóan alkalmas párhuzamot vonni a fogyasztási szervezettel. Megalakul egy szervezet. Az alakulási jegyzőkönyvet aláírja az egész község azzal a kötelezettséggel, hogy azt tisztelni fogja és pontosan fogja teljesíteni az alapszabály követeléseit. *Ez a defilozás.* Azonban eltelik egy hónap, kettő, egy év, két év az aláírás után és

a megnyílt szervezet szégyenletes látványt tár elénk: a szétszaladt harcosok átkokkal és kövekkel dobálják meg és kergetik vezetőiket *Ez a harc eredménye.*

Mindez annak a következménye, hogy a szervezet megalakulásánál nem értették meg teljesen annak céljait. Nem volt meg a bizalom elejétől kezdve végig az alapítók és a köztagok között. Nem voltak áthatva attól a tudattól, hogy harcot nemcsak fegyverrel, hanem a szellem erejével is lehet folytatni. A fogyasztó harca ellenségével hosszabb és makacs jellegű, az nem egy, vagy két éven tart, hanem évtizedekig s nem fegyverrel folyik, hanem a szervezet iránti bizalommal és ragaszkodással és szeretettel. Ami a vezetőket illeti, azok kötelessége:

„Szüntelenül hirdetni a tagok kötelességeit, rámutatva azon akadályokra és csapdákra, amelyek utjukban állanak, kellő időben tanácskozásokat rendezve, havonként ellenőrizve a boltost, sőt gyakrabban is és minden alkalmas esetet felhasználva jó tanácsok adására.

Ha a vezetők kötelességüket teljesítik, a vezetettek is teljesíteni fogják a magukét.

Ezen elveket vessük szilárdan észbe és hajthatatlanul kövessük azokat, mert csak akkor válik szervezeti mozgalmunk erőssé és félelmissé szervezeti ellenségeink előtt; csak akkor lehet elérni azokat a csábító perspektivákat, amelyek egy pár vezető országban valósgá váltak. *bf.*

A központ közleményei.

Fontos felhívás. A megbizottaink útján eszközöndő személyes incassó tárgyában folyó hó első napjaiban rendkívül fontos körlevelet küldtünk szervezetekinkhez, melynek megismerése és az abban foglalt figyelembe tartása elsősorban is a szervezetek érdekében történik.

Felkérjük tehát a szervezeti ügyvezetőket, hogy amely szervezet nem kapta volna meg ezen körlevelünket, jelentse központunknak, hogy ismételtlen meküldhessük azt, mert a körlevél tudomásulvétele ügyrendünk egyik legfontosabb követelménye.

E személyes incassó ügyében küldött értesítésünket azonban néhány szervezetünk egészen tévesen úgy értelmezte, hogy ezután a szervezet folyószámlájára történő lefizetéseit mindig csak a központi incassióval megbizottnak a kezéhez teljesítheti és másként nem.

Tekintve, hogy megbizottaink egy szervezetnél évenként csak két, esetleg három ízben és más küldetéssel is kapcsolatozan fordulnak meg, nyilvánvalóvá válik az említett értelmezés téves volta és ezuton kívánjuk hangsúlyozni, hogy a személyes pénzincassó mellett a postai továbbítások, gócponti lefizetések vagy bank útján történő átutalások rendszerét a központ érintetlenül fenntartja jövőre is és szervezeteitől a közös feladatok teljesíthetése érdekében megkivánja, hogy hozzánk napi bevételeiket tartozásaik törlesztésére jövőben is az eddig is alkalmazott módon legalább hetenként teljes összegükben átutalják.

HIRDETÉSEK.

Felhívás.

A Marosfalu és vidéke fogyasztási és értékesítő szervezetnek 1922. március 14-iki közgyűlésén a felszámolást kimondó határozata folytán felhívjuk mindazokat, akiknek a szervezettel szemben bármily követelésük fennállana, követelésüket 6 hónapon belül jelentsék be a szervezet felszámoló bizottsághoz.

Marosfalu, 1923. január 2.

A felszámoló bizottság.

Alsórákosli fogyasztási és értékesítő szervezet 1923. évi január hó 28-án d. u. 3 órakor a szervezeti házban évi rendes közgyűlést tart, melyre a t. tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghivatnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a tagok számára való tekintet nélkül a közgyűlés február hó 4-én tartatik meg. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményekről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1922. évi december 31-én a tagok száma 459, üzletrészeinek száma pedig 599 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a község házában kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Alsórákos, 1922. évi december hó 28.

Az igazgatóság.

Gogánli „Hangya“ fogyasztási és értékesítő szervezet 1923. évi január hó 21-én d. u. 3 órakor a község házában rendkívüli közgyűlést tart, melyre a t. tagokat az alapszabályok 25. §-a értelmében meghivatnak. Ha a tagok csekély száma miatt a gyűlés határozatképtelen lenne, január hó 28-án. Napirend: 1. Az üzletrésztöke felemelése. 2. Az igazgatóság kiegészítése. 3. Netaláni indítványok. Kelt Gogán 1923. január hó 10. *Az igazgatóság.*

Terjesszük az „Erdélyi Gazdát“
a gazdák körében!

A „Hangya“ című mellékletet szerkesztli:

DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA“ SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

sz. E. O. E. titkára.

NE HASZNÁLJON MÁST CSAK AZ EREDETI
KIPRÓBÁLT GYÓGYHATÁSÚ
„HANGYA“ SÓSBORSZESZT!